

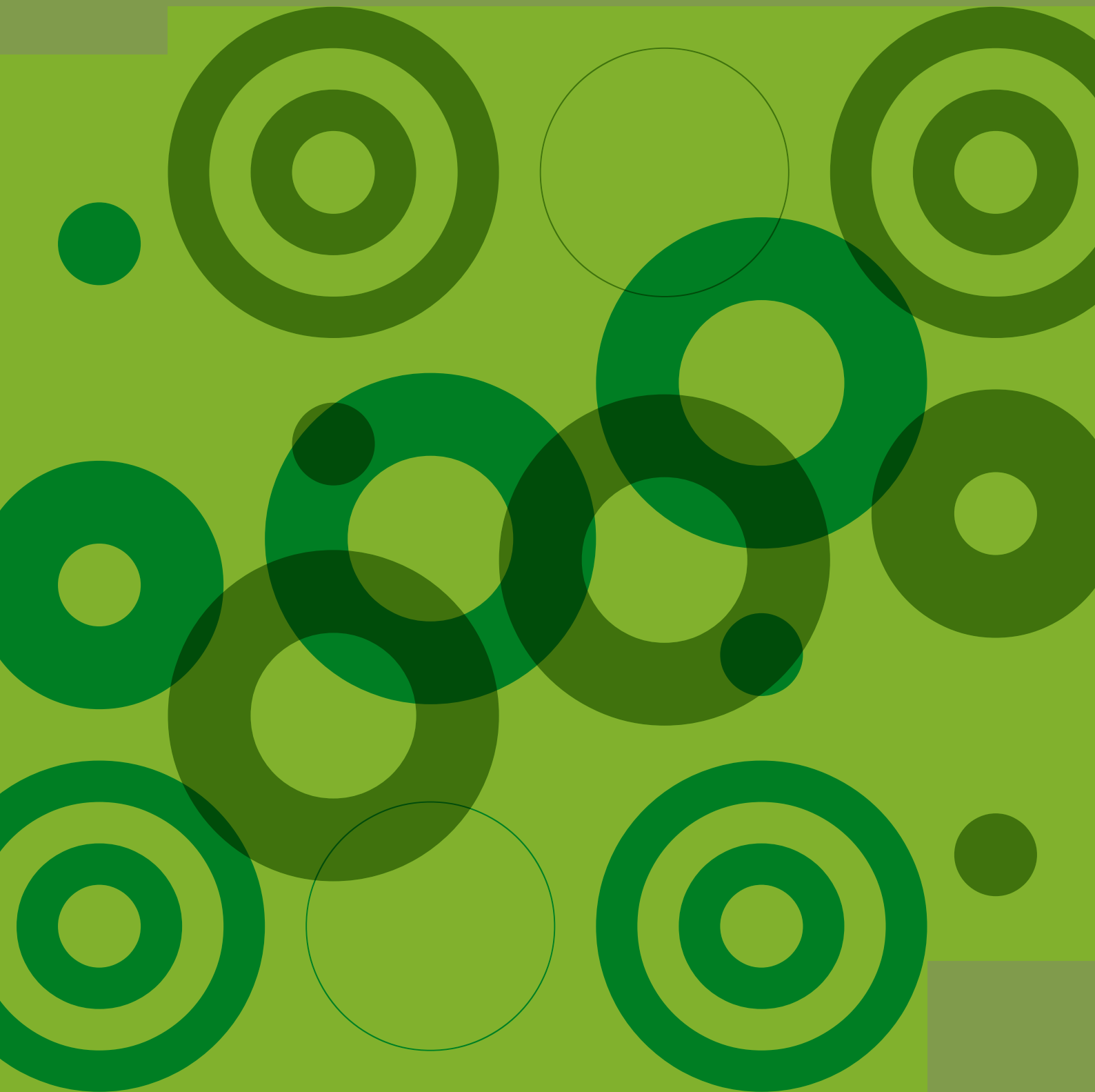

Jaarverslag 2015
Iedereen aan
het woord

Jaarverslag 2015

Iedereen aan

het woord

Inhoud

Voorwoord	7	3.4 Talige ondersteuning van doelgroepen en sectoren	23
1. Beleid en organisatie	9	4. Taalgebruik	25
1.1 Beleid	9	4.1 Focus en doelen	25
1.2 Organisatie	9	4.2 Bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands	25
1.3 Financiën	11	4.3 Promotie taal en talige cultuur	27
2. Taalbeleid	13	5. Communicatie	29
2.1 Focus en doelen	13	5.1 Focus en doelen	29
2.2 Bestaande samenwerkingsverbanden	13	5.2 Organisatiecommunicatie	29
2.2.1. Organen van de Taalunie	13	5.3 Communicatie ten behoeve van diensten, producten en beleid	31
2.2.2. Internationale samenwerkingsverbanden	15		
2.2.3. Thematische samenwerkingsverbanden	17	Bijlage 1	33
2.3 Nieuwe samenwerkingsverbanden	17	Samenstelling van de organen van de Taalunie in 2015	
2.4 Delen van bestaande en nieuwe kennis	17	Bijlage 2	34
2.4.1 Bestaande kennis	17	Financieel overzicht	
2.4.2 Nieuwe kennis	18	A Balans per 31 december 2015	
3. Taalinfrastructuur	19	B Staat van baten en lasten 2015	
3.1 Focus en doelen	19	Bijlage 3	38
3.2 Beschrijving van het Nederlands	19	Bezoek websites	
3.3 Optimale benutting door doelgroepen en sectoren	21		

Visie en missie Taalunie

Taal schept kansen. De Taalunie stimuleert mensen en maatschappelijke sectoren om het Nederlands optimaal te benutten.

Dat doet ze door:

- de betrokken overheden te adviseren over het Nederlands;
- het Nederlands te beschrijven en beschikbaar te stellen;
- het gebruik van het Nederlands in maatschappelijke sectoren te bevorderen;
- gebruikers van het Nederlands binnen en buiten het taalgebied te ondersteunen;
- het Nederlands en de Nederlandstalige cultuur wereldwijd uit te dragen.

Hiervoor ontwikkelt de Taalunie proactief beleid, producten en diensten. Zo blijft het Nederlands een aantrekkelijke en levendige taal, zowel binnen als buiten het taalgebied.

Voorwoord

De Prijs der Nederlandse Letteren voor Remco Campert. Een nieuwe editie van het Groene Boekje. Het adviesrapport over taalvaardigheid in het hoger onderwijs. De Week van het Nederlands. Een prachtige prijs voor ERK Nederlands. Twaalf miljoen pagina's bekeken op taaladvies.net.

Aan het einde van 2015 keek een aantal van onze medewerkers in een speciale nieuwjaarswensfilm terug op de mijlpalen van 2015. We zijn trots op wat we hebben bereikt. Naast al het goede uit het verleden krijgt de zich vernieuwende Taalunie meer en meer gezicht. We kijken nadrukkelijker waar behoefte aan is, wat wij kunnen doen en hoe wij kunnen optrekken met anderen. Het misschien wel mooiste voorbeeld daarvan in 2015 was het Taalcongres, op initiatief van de Interparlementaire Commissie. We brachten een groot aantal partijen bij elkaar, dachten na over de mogelijkheden die het Nederlands biedt om over grenzen heen samen te werken en formuleerden aanbevelingen voor het Comité van Ministers.

Maar 2015 was voor de Taalunie, helaas, ook het jaar van bezuinigingen op vele fronten. Met name onze beoogde besparingen op het onderwijs Nederlands in het buitenland leidden tot commotie. We kondigden aan dat we wilden besparen op de zomercursussen voor studenten en op de loontoeslagen voor moedertaaldocenten in landen waar het levenspeil aanzienlijk lager is dan in West-Europa. Achteraf gezien gingen we daarbij te kort door de bocht. Ik ben blij dat we inmiddels in samenspraak met de Internationale Vereniging

voor Neerlandistiek tot een nieuwe toeslagenregeling zijn gekomen en dat het Talencentrum van de Universiteit Gent de organisatie van de zomercursussen nieuwe stijl op zich neemt.

In het verlengde van de kritiek op de bezuinigingen werden er ook vraagtekens gezet bij de nieuwe koers van de Taalunie. Eens te meer werd duidelijk dat we ons 'waarom' zichtbaar moeten maken en de maatschappelijke relevantie van wat we doen. Dat we niet alleen onze deskundigheid tentoon moeten spreiden, maar vooral ook de verbinding moeten zoeken en anderen moeten inspireren.

In 2015 bestond de Taalunie 35 jaar. We hebben stappen gezet naar een Taalunie die ook de komende jaren van meerwaarde kan zijn en waar mens en maatschappij van kunnen blijven profiteren. Het Nederlands schept zoveel kansen. De Taalunie helpt graag die te benutten.

Geert Joris
Algemeen secretaris
maart 2016

inspiratie

interesse

OPEN

plezier

WOORDWOLK

betreft

VERBINDEN

taal: unie

Poëzie

TALENT

FACILITEREN

empathie

VURRUKKULLUK

Koffie

Wolk met persoonlijke woorden die de medewerkers van de Taalunie hebben aangedragen ter gelegenheid van de ingebruikname van hun nieuwe onderkomen aan de Paleisstraat in Den Haag. Den Haag, 10 november 2015.

1 Beleid en organisatie

1.1 Beleid

De nieuwe Taalunie

Sinds 1980 zet de Taalunie zich vanuit haar academische deskundigheid in voor goed taalgebruik en voor het belang van het Nederlands. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen stellen inmiddels echter andere eisen aan een taalorganisatie als de Taalunie. Om hierop in te kunnen spelen, was de Taalunie toe aan een duidelijke verandering: een nieuwe missie en rol en een frisse en zakelijkere blik op het beleid. Gestemd door een expliciete opdracht hiertoe van het Comité van Ministers zijn deze nieuwe missie en koers in 2013 geformuleerd in een nieuw strategisch plan: *Taal schept kansen* en in 2014 in een beleidsplan 2015-2020: *De nieuwe Taalunie*.

Die nieuwe Taalunie is dé beleidsorganisatie voor de Nederlandse taal. Ze zorgt voor meer waarde voor en door het Nederlands. De strategische doelstellingen zijn geconcretiseerd in drie beleidsprioriteiten en zeven inhoudelijke operationele doelstellingen. Op basis daarvan heeft de Taalunie gerichte keuzes gemaakt in de veelheid aan activiteiten uit het voormalige *Meerjarenbeleidsplan 2013-2017*. Vanuit vragen als ‘waarom en waartoe doen we zaken?’ en ‘op welke manier doen we dat het beste?’, zijn activiteiten geschrapt, omgevormd en zijn nieuwe activiteiten opgestart. De activiteiten zijn ondergebracht onder de operationele doelstellingen bij de drie beleidsprioriteiten: Taalbeleid, Taalinfrastuctuur en Taalgebruik. In 2015 zijn de doelstellingen nog scherper geformuleerd.

Slagkracht

De nieuwe Taalunie wil meer ambitie en meerwaarde laten zien. Onder de hoofdstukken van de beleidsprioriteiten leest u hoe de Taalunie dat voor elke prioriteit vorm geeft en welke stappen ze daartoe in 2015 heeft gezet. Om de Taalunie als organisatie meer slagkracht te geven, voerde de Taalunie een aantal interne optimalisaties door.

1.2 Organisatie

De Taalunie kent drie inhoudelijke afdelingen, overeenkomstig de beleidsprioriteiten: Taalbeleid, Taalinfrastuctuur en Taalgebruik, en twee ondersteunende afdelingen: Communicatie en Bedrijfsvoering (Secretariaat, Financiën, Personeelsbeleid, ICT en Bedrijfsprocessen). De afdelingen Taalbeleid en Taalgebruik hebben een eigen afdelingshoofd. De afdeling Taalinfrastuctuur wordt waargenomen door deze twee afdelingshoofden. De afdelingen Communicatie en Bedrijfsvoering hebben ook elk een eigen afdelingshoofd. De afdelingshoofden en de beleidssecretaris voor Nederland en Vlaanderen vormen samen met de algemeen secretaris van de Taalunie het managementteam.

Bezuinigingen

In 2015 moest de Taalunie globaal 1,9 miljoen euro aan kosten besparen. In de eerste plaats zijn niet-kerntaken afgestoten. Het Erasmus Taalcentrum in Jakarta, bijvoorbeeld, is terug overgedragen aan de Nederlandse overheid (besparing 450.000 euro). De Taalunie heeft immers nergens in de wereld eigen cursuscentra voor het Nederlands. Om voldoende slagkracht te houden, heeft de Taalunie vervolgens focus aangebracht in haar activiteiten. Daarbij is, in lijn

met de nieuwe visie, geschrappt in de activiteiten (besparing 550.000 euro). Vervolgens is het Algemeen Secretariaat gereorganiseerd (besparing 500.000 euro). Tot slot werd ook van het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) een naar verhouding zelfde bezuiniging verwacht (besparing 400.000 euro).

Personeelsbeleid

De totale bezuiniging van 1,9 miljoen euro bleek niet te realiseren zonder een reorganisatie van het Algemeen Secretariaat. Deze is op 1 maart 2015 afgerond. Een aantal medewerkers die de organisatie hebben verlaten, zijn niet vervangen. Ook is een aantal medewerkers boventallig verklaard, een aantal van hen heeft de organisatie in 2015 verlaten, met anderen zijn afspraken gemaakt over de termijn waarbinnen zij dat doen. Per 1 maart 2015 bestaat de formatie van het Algemeen Secretariaat uit 36 medewerkers. Medio 2014 waren dat er nog 45.

Onderdeel van de reorganisatie was ook de invoering van nieuwe functies die pasten bij het nieuwe beleid. Daarvoor had de Taalunie in 2014 een nieuw functie-huis en nieuwe functiebeschrijvingen gemaakt. Per 1 maart 2015 zijn medewerkers op deze functies geplaatst. De belangrijkste verschuiving in de functies is die van de rol van (senior) projectleider naar (senior) adviseur. Projectleiders die voorheen projecten uitvoerden, zijn nu adviseurs op het gebied van beleid. Dit heeft voor de medewerkers een nieuwe manier van werken bepaald. Deze laten zich samenvatten als:

- van projectorganisatie naar beleidsorganisatie;
- van subsidieverstrekker naar financier en partner;
- van taak- naar doelstelling- en resultaatgericht;
- van inspanningsverplichting naar ondernemerschap.

Dat vraagt een omslag van de medewerkers. Medio 2015 bleek dat niet alle medewerkers zich even prettig meer voelden bij de Taalunie. Daarom gaf de algemeen secretaris de opdracht een welbevindenonderzoek te laten uitvoeren. Een externe hr-adviseur sprak met alle medewerkers en rapporteerde haar bevindingen, waarna de algemeen secretaris in samenspraak met de Personeelsvertegenwoordiging een Plan van Aanpak opstelde. Actiepunten zijn onder meer de verdere ontwikkeling van het strategisch hr-beleid, een betere ondersteuning door de bedrijfsprocessen te optimaliseren, het verbeteren van de onderlinge samenwerking en de concrete invulling van de beleidsplannen. Het Plan van Aanpak wordt in 2016 afgestemd tussen de algemeen secretaris en de medewerkers.

In 2015 heeft het personeelsbeleid veel aandacht gehad. Onder meer werd de basis gelegd voor de verdere professionalisering van een aantal personeelsinstrumenten, zoals het inrichten van een gesprekscyclus van leidinggevenden met medewerkers. Dit krijgt in 2016 verder vorm.

Bedrijfsprocessen

Om slagvaardig te kunnen zijn, is ook een aantal bedrijfsprocessen in 2015 verder geoptimaliseerd. Zo werd de hr-module van Synergy geïmplementeerd, waarmee de personeelsadministratie is gedigitaliseerd. Dit systeem geeft medewerkers ook meer inzicht in de eigen personeelsdossiers en informatie over arbeidsvoorwaarden. Verder werd het relatiebeheersysteem van de Taalunie vernieuwd.

1.3 Financiën

Financieel Beheer

Om duidelijker te maken waaraan de Taalunie haar middelen besteedt, zijn er in 2015 stappen gezet om de financiële processen transparanter en efficiënter te maken. Op verzoek van de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek is er een Adviesgroep Financiële Openheid ingesteld om te bezien of de bezuinigingen op het onderwijs Nederlands in het buitenland naar

verhouding zijn. Deze adviesgroep komt in 2016 met zijn eindrapport.

Inkomsten en uitgaven

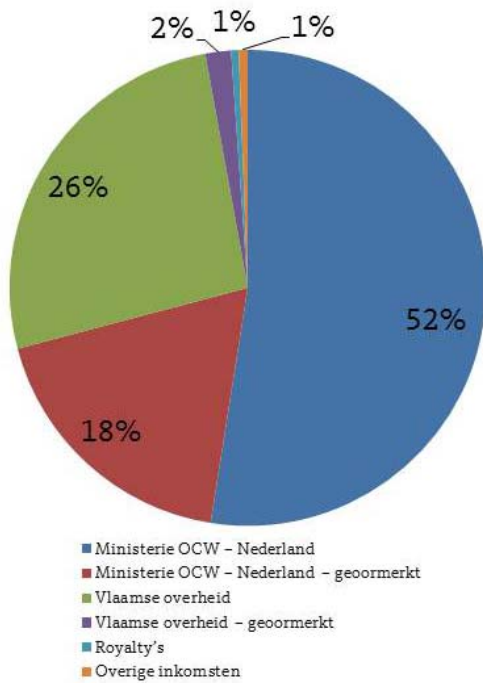
De inkomsten van de Taalunie bedroegen in 2015 € 11.923.519. Het resultaat over het boekjaar 2015 sluit met een tekort van € 382.182, door de doorvoering van alle bezuinigingen en de reorganisatie. Dit tekort wordt de komende jaren binnen de reguliere bijdragen weggewerkt.

Inkomsten	€
Bijdragen Ministerie OCW – Nederland	
Regulier	6.259.596
Geoormerkt voor reorganisatie	2.191.890
Bijdragen Vlaamse Overheid	
Regulier	3.130.000
Geoormerkt voor reorganisatie	208.000
Royalty's	61.072
Totale inkomsten	72.961
Totale inkomsten	11.923.519

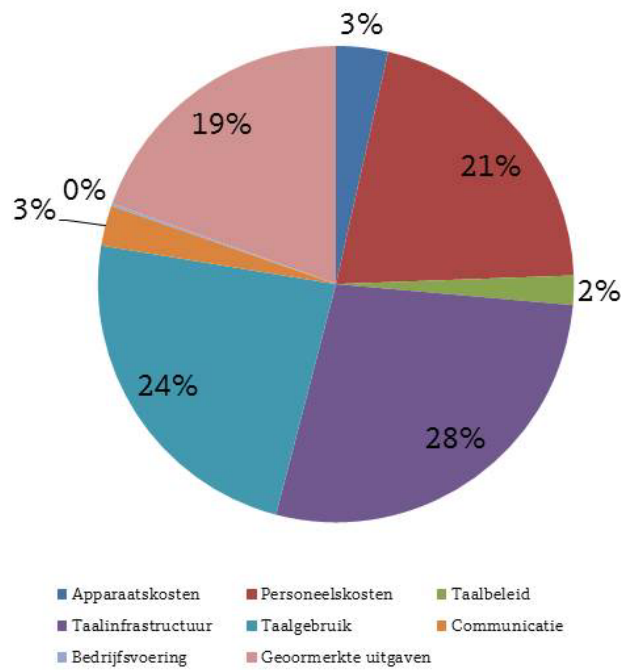
Uitgaven	€
Apparaatskosten	322.293
Personeelskosten	2.571.893
Taalbeleid	244.051
Taalinfrastructuur	3.403.285
Taalgebruik	2.895.843
Communicatie	377.252
Bedrijfsvoering	20.341
Geoormerkte uitgaven	2.399.743
Resultaat boekjaar	-382.182
Totale uitgaven	11.923.519

In bijlage 2 vindt u de Balans per 31 december 2015 en de Staat van baten en lasten 2015.

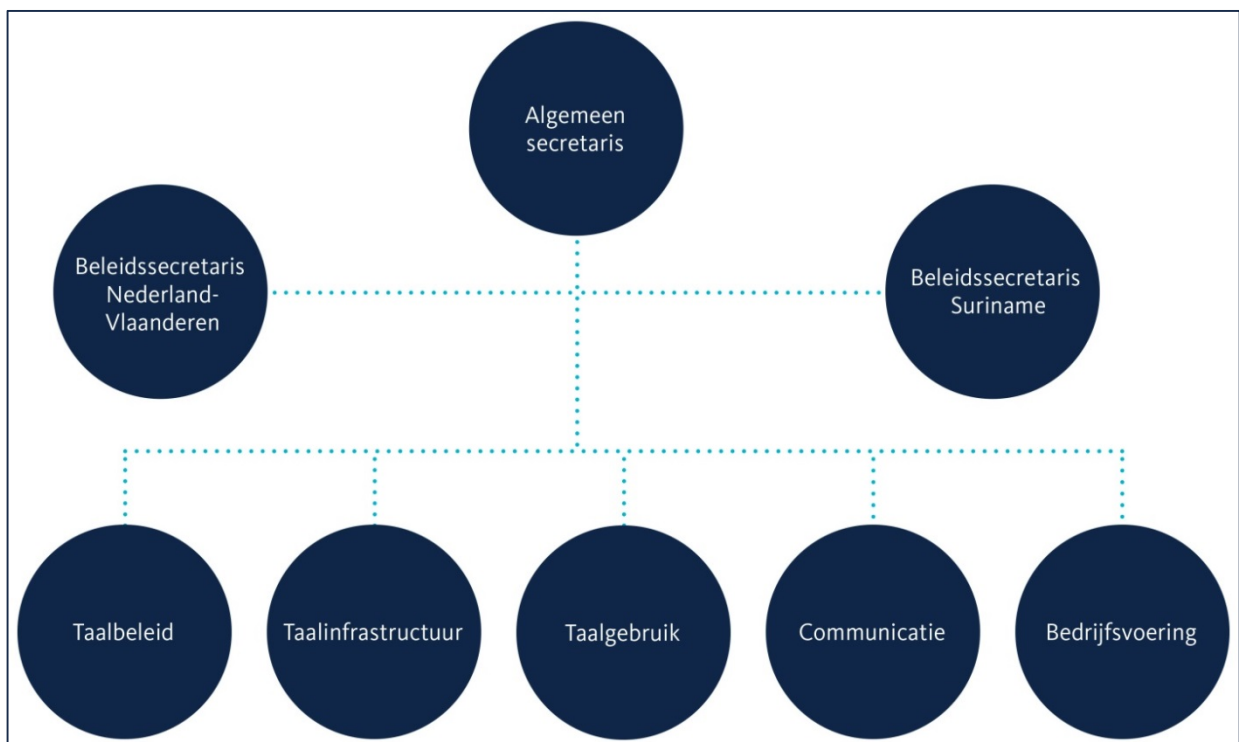
Inkomsten

Uitgaven

Organigram

2 Taalbeleid

2.1 Focus en doelen

De Taalunie kent twee overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalbeleid:

- investeren in bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden;
- delen van bestaande en nieuwe kennis.

De Taalunie adviseert in Nederland, Vlaanderen, Suriname en internationaal over beleid dat het Nederlands als taal levendig houdt. Een belangrijke taak hierbij is het samenbrengen van relevante organisaties op het gebied van taal. Door krachten te bundelen, kan er een effectiever beleid worden gevoerd voor het Nederlands met een groter draagvlak. De Taalunie pakt hierin haar coördinerende rol op, binnen het taalgebied, maar ook in Europees verband. Daarnaast zet de Taalunie haar kennis over het Nederlands in voor maatschappelijke uitdagingen en voor de betrokken overheden.

2.2 Bestaande samenwerkingsverbanden

2.2.1 Organen van de Taalunie

Comité van Ministers

Het Comité van Ministers kende in het verslagjaar twee vergaderingen, waarvan er één schriftelijk werd afgehandeld. Het Comité van Ministers stelde onder meer de begroting 2016 vast in relatie tot een meerjarige ontwerpbegroting, de statuten en de opzet voor een samenwerkingsovereenkomst voor het nieuwe, bredere Instituut voor de Nederlandse Taal (INT) en stelde een nieuwe Woordenlijst Nederlandse

Taal vast, met daarin meer Surinaams- en Caribisch-Nederlandse woorden. Verder nam het de beleidsaanbevelingen in ontvangst die zijn voortgekomen uit het Taalcongres van de Interparlementaire Commissie en besprak het deze. Ook besloot het dat in 2016, overeenkomstig de evaluatiecyclus van de Taalunie, een zelfevaluatie moet plaatsvinden die wordt getoetst door een externe visitatiecommissie.

Veel aandacht, mede naar aanleiding van het adviesrapport *Vaart met taalvaardigheid; Nederlands in het hoger onderwijs* van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, had het Comité van Ministers voor het onderwijs Nederlands. De Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren adviseerde het Comité van Ministers om met hogescholen en universiteiten de dialoog aan te gaan over taalvaardigheid en afspraken te maken over een structureel taalvaardigheidsbeleid in het hoger onderwijs. Het Comité van Ministers heeft het Algemeen Secretariaat ook gevraagd na te denken over een samenhangende visie op taalvaardigheid en de rol van het Nederlands in onderwijs en vorming in de 21ste eeuw in de context van een meertalige, diverse en steeds meer digitale samenleving. Uiterlijk eind 2016 moet dat leiden tot een samenvattend advies over onderwijs in en van het Nederlands, dat aansluit bij het beleid van de ministeries.

De integrale besluiten van het Comité van Ministers zijn te lezen op de website van de Taalunie.

Veel belangstelling op het Taalcongres, een initiatief van de Interparlementaire Commissie van de Taalunie, voor de samenwerkingsmogelijkheden van het Nederlands. Brussel, 10 oktober 2015.

Interparlementaire Commissie

De Interparlementaire Commissie (IPC), die de werking van de Taalunie controleert en de beleidsbeslissingen van het CM, kwam in het verslagjaar vier maal bijeen. In januari werd in het Vlaams Parlement een hoorzitting gehouden over het gebruik van de standaardtaal in media en politiek; deze hoorzitting stond eigenlijk gepland voor december 2014, maar werd om praktische redenen uitgesteld naar januari 2015. In maart organiseerde de IPC een themavergadering over Vlaams-Nederlandse samenwerking, waarvoor ook de Commissie Cultureel Verdrag Vlaanderen-Nederland (CVN), Vlaams-Nederlands Huis deBuren, de Brakke Grond, Ons Erfdeel, CODART en de NVAO werden uitgenodigd. In juni en in december hield de IPC reguliere vergaderingen, waarbij vragen werden gesteld aan het Comité van Ministers. Tijdens de vergadering in december bood het 'Podium voor de Neerlandistiek' een dossier aan het Comité van Ministers en de IPC, waarmee aandacht werd gevraagd voor een aantal onderwerpen die belangrijk zijn voor de neerlandistiek, zoals lexicologie en lexicografie.

Taalcongres

Het Taalcongres, dat op 10 oktober 2015 – tijdens de Week van het Nederlands – op initiatief van de Interparlementaire Commissie (IPC) werd gehouden, kwam tot stand dankzij een intensieve samenwerking van negen partijen, die allemaal inhoudelijke en financiële bijdragen leverden. Het congres in het Vlaams Parlement trok zo'n honderdvijftig bezoekers, die aan de hand van werksessies en plenaire bijeenkomsten meedachten over mogelijkheden om de samenwerkingsmogelijkheden die het Nederlands wereldwijd biedt beter te benutten. Het congres resulteerde in beleidsaanbevelingen voor het Comité van Ministers.

Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

De Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren adviseert het Comité van Ministers over belangrijke inhoudelijke onderwerpen en over de hoofdlijnen van het Taaluniebeleid.

De Raad vergaderde in 2016 onder meer bij hogeschool Odisee in Brussel, bij Stichting DEN (Digitaal Erfgoed Nederland) in Den Haag en bij de bibliotheek van de Universiteit Gent, en zocht op die manier verbinding met organisaties die in hun werking dichtbij de Taalunie staan.

Raadsadvies Nederlands in het Hoger Onderwijs

In 2015 bood de Raad het advies *Vaart met taalvaardigheid; Nederlands in het hoger onderwijs* aan aan minister Bussemaker als voorzitter van het Comité van Ministers. Voorafgaand aan het aanbieden van dit advies voerde de Raad diverse gesprekken over het advies met bestuurders van Nederlandse en Vlaamse hogescholen en universiteiten, en met koepelorganisaties als de Nederlandse VSNU en de Vlaamse VLIR, en de respectieve Onderwijsraden.

Reinhild Vandekerckhove, Voorzitter van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren (midden) en Lieteke van Vucht Tijssen, voorzitter van de advieswerkgroep (rechts), bieden het adviesrapport over taalvaardigheid in het hoger onderwijs aan aan Jet Bussemaker in haar hoedanigheid als voorzitter van het Comité van Ministers van de Taalunie.

Het Comité van Ministers besprak in 2015 dit advies van de Raad over taalvaardigheid van studenten in het hoger onderwijs. De Raad pleit voor structureel taalvaardigheidsbeleid in het hoger onderwijs. Taalvaardigheid ligt immers aan de basis van de academische vaardigheden die in de 21ste eeuw van studenten mogen worden verwacht, zoals creativiteit, kritisch denken en probleemoplossend vermogen.

Het Comité van Ministers heeft het Algemeen Secretariaat gevraagd om de aanbevelingen uit dit advies samen met het veld uit te werken en goede praktijkvoorbeelden uit te wisselen. Daarnaast heeft het Comité van Ministers het Algemeen Secretariaat gevraagd de aandacht voor taal en taalvaardigheid te verbreden naar alle onderwijsniveaus en het adviesrapport van de Raad over taalvaardigheid in het hoger onderwijs als vertrekpunt te nemen om een samenhangende visie op taalvaardigheid en de rol van het Nederlands in onderwijs en vorming in de 21e eeuw in de context van een meertalige, diverse en steeds meer digitale samenleving te formuleren.

Als vervolg op dit traject over taalvaardigheid in het hoger onderwijs pakt de Raad graag het thema taal en werk op (onder meer het vraagstuk van de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt). Hij heeft het Algemeen Secretariaat gevraagd hiertoe in 2016 een veldverkenning uit te voeren.

Een overzicht van de leden van het Comité van Ministers, de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren en de Interparlementaire Commissie vindt u in bijlage 1.

2.2.2 Internationale samenwerkingsverbanden

Samenwerking met Suriname en Caribisch gebied

Het Algemeen Secretariaat wil de financiering voor de samenwerking met Suriname en het Caribisch gebied meer integreren in de reguliere activiteiten van de Taalunie. Op dit moment zijn hiervoor nog aparte middelen voorzien. Het Algemeen Secretariaat streeft naar een volwaardiger partnerschap en een proactieve samenwerking. De Surinaamse medewerker van de Taalunie heeft met het oog daarop in het nieuwe organigram de rol van beleidssecretaris gekregen. Het Algemeen Secretariaat heeft met de Raadscommissie Suriname besproken bij welke activiteiten Suriname wenst aan te sluiten en welke behoeftes Suriname heeft die nu niet zijn voorzien. De Raadscommissie is tevens gevraagd na te denken over hoe zij de samenwerking op het vlak van literatuur en literaire prijzen ziet. Indien er in Suriname of het Caribisch gebied aanvullende behoeftes zijn, dan kunnen er bijvoorbeeld ook extra middelen en mensen worden geïnvesteerd om deze behoeftes in te vullen.

Advies Nederlands in het Caribisch gebied

Het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft het Algemeen Secretariaat gevraagd een advies uit te brengen over het onderwijsaanbod in en voor het Nederlands in het onderwijs in Caribisch Nederland (Bonaire, Saba en Sint-Eustatius) binnen de lokale context. De Taalunie schrijft dit advies als beleidsorganisatie en stelt kennis en expertise over het thema beschikbaar. Het is vervolgens aan scholen in Caribisch Nederland zelf om activiteiten te ontplooiën. Staatssecretaris Dekker heeft het advies overgenomen.

Surinaams- en Caribisch-Nederlands in het Groene Boekje

In de nieuwe editie van het Groene Boekje, dat in oktober 2015 in Nederland en België is verschenen, zijn tientallen Surinaams- en Caribisch-Nederlandse woorden opgenomen. Voor het eerst heeft een speciale werkgroep van het Surinaamse Ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur geadviseerd over Surinaams-Nederlandse woorden in het Groene Boekje, op basis van een corpus met Surinaams-Nederlandse teksten dat hiervoor in de voorgaande jaren werd samengesteld.

Leesbevordering in Suriname

De Taalunie was in 2015 in Suriname aanwezig met haar stand op het kinderboekenfestival. Het kinderboekenfestival is het grootste evenement rondom kinderboeken in Suriname. Kinderen konden in de stand leerzame taalspelletjes doen die zorgden voor plezier in taal. De Taalunie ondersteunde in 2015 tevens het leesbevorderingsproject De voorleeskampioenschappen in Suriname.

Samenwerking met Zuid-Afrika

De Taalunie werkt op diverse manieren samen met Zuid-Afrika, vanwege de linguïstische verwantschap tussen het Nederlands en het Afrikaans en met het oog op meertaligheid. Binnen een gemeenschappelijk programma op het gebied van taal- en spraaktechnologie worden projecten gefinancierd tussen het Nederlandse taalgebied en Zuid-Afrika. Dit programma kent een looptijd vanaf 2012. Jaarlijks worden nieuwe concrete afspraken gemaakt. De projecten die gefinancierd worden, bouwen voort of sluiten aan bij eerder onderzoek. Hierdoor leveren resultaten steeds meer rendement op. In 2015 waren er ook gesprekken over een meer structurele samenwerking tussen de Taalunie en Zuid-Afrika in de uitwisseling van elkaars talige culturen en creatieve industrieën.

Tijdens het Kwakoe Festival in juli in Amsterdam brachten de Taalunie, Read My World Amsterdam en de Zuid-Afrikaanse ambassade in Nederland Zuid-Afrikaanse, Surinaamse en Nederlandse schrijvers en artiesten bij elkaar in een literair programma. Dat programma had tot doel de verbindende rol van taal en meertaligheid duidelijk te maken voor mensen met diverse achtergronden. Dit sloot aan bij de erfenis van Nelson Mandela, die tijdens het Kwakoe Festival centraal stond.

Kinderboekenfestival in Suriname.
Paramaribo, maart 2015

2.2.3 Thematische samenwerkingsverbanden

Commissie Digitaal Erfgoed

Naar aanleiding van het *Raadsadvies Waardeer samenwerking over het duurzaam beheren, behouden en beschikbaar stellen van Nederlandstalig digitaal erfgoed*, heeft het Comité van Ministers de Commissie Digitaal Erfgoed ingesteld.

Zij heeft drie deelopdrachten: 1) lessen te trekken uit projecten uit het verleden, 2) aanbevelingen te doen voor projecten en beleid in de toekomst en 3) het beleid rond open data te bevorderen. Daarbij is de eerder ingestelde ambtelijke werkgroep (landelijke) digitale bibliotheken gevraagd aan de Commissie Digitaal Erfgoed te rapporteren. In 2015 rondde de commissie de tweede deelopdracht af en bood de aanbevelingen, gebaseerd op geleerde lessen uit eerdere projecten, aan aan het Comité van Ministers. Het Comité verzocht de commissie om de aanbevelingen onder de aandacht te brengen van de Nederlandse en Vlaamse ministers bevoegd voor erfgoed, met het verzoek om deze mee te nemen in hun eigen beleid.

2.3 Nieuwe samenwerkingsverbanden

Verbreding van de beleidsmatige samenwerking in Europese verbanden

De Taalunie wil de Nederlands-Vlaamse samenwerking voor het Nederlands in Europese verbanden in een breder beleidskader plaatsen. Op dit moment is de Taalunie lid van de European Federation of National Institutions for Language (EFNIL) en van de European Union National Institutes for Culture (EUNIC) en is zij partner van Vleva, het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap.

In 2015 heeft het Algemeen Secretariaat deelgenomen aan de dertiende jaarlijkse conferentie van EFNIL, dit maal in Helsinki, met als onderwerp het taalgebruik

van de overheid. Eén van de medewerkers van de Taalunie is toegetreden tot het bestuur van EFNIL.

Zoals hierboven al aangegeven, is het Algemeen Secretariaat een partnerschap aangegaan met het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (Vleva) om tijdig en structureel geïnformeerd te kunnen worden over ontwikkelingen in Europees beleid en de toegang tot Europese fondsen. Via Vleva komt de Taalunie in contact met relevante Europese spelers en kan zij samen met Vlaamse partners meer draagvlak creëren voor taalbeleid voor het Nederlands in Europa.

Samenwerking met het maatschappelijk middenveld op het gebied van taal

De Taalunie zoekt verbinding en gaat het gesprek aan met het maatschappelijk middenveld op het vlak van taal in Nederland en Vlaanderen. Deze dialoog draagt bij aan wederzijds respect, begrip en steun. Deze dialoog leidt ook tot inspiratie en concrete samenwerking, bijvoorbeeld het Taalcongres dat op 10 oktober 2015 plaatsvond in het Vlaams Parlement in Brussel.

2.4 Delen bestaande en nieuwe kennis

2.4.1 Bestaande kennis

De Taalunie als kwaliteitsinstituut

De Taalunie is dé beleidsorganisatie voor het Nederlands. Ze wil het beleid op overzichtelijke wijze aanbieden aan mensen, organisaties en overheden, binnen het taalgebied en daarbuiten. Daarnaast wil de Taalunie inspirator en aanjager zijn van het maatschappelijk debat over taal. Om dit te kunnen doen, brengt de Taalunie kennis en expertise bijeen in een kenniscentrum, in lijn met de drie beleidsprioriteiten. De Taalunie heeft in 2015 stappen gezet om dit kenniscentrum

trum op te bouwen. Doel is de kennis en expertise op toegankelijke wijze te ontsluiten. Dit krijgt in 2016 verder vorm.

2.4.2 Nieuwe kennis

De Staat van het Nederlands

De Taalunie gaat periodiek onderzoek laten uitvoeren naar de positie van het Nederlands in verschillende maatschappelijke domeinen, zoals onderwijs, cultuur, wetenschap, media, economie en zorg. Het is de bedoeling dat de *Staat van het Nederlands* een signalerende functie heeft, het maatschappelijk debat stimuleert en de basis vormt voor nieuw beleid. De uitkomsten kunnen immers wijzen op terreinen waarop het Nederlands extra steun nodig heeft. In 2015 heeft de Taalunie de opdracht gegeven aan het Meertens Instituut en de Universiteit Gent om dit onderzoek op te zetten en uit te voeren. De eerste voorlopige resultaten worden in het najaar van 2016 verwacht, de eerste volledige resultaten begin 2017.

Werk sessie tijdens het Taalcongres. Brussel, 10 oktober 2015.

Veldverkenningen

Het Algemeen Secretariaat voert veldverkenningen uit om kennis te vergaren voor nieuw beleid. In 2015 lag de nadruk op taalvaardigheid Nederlands in het hoger onderwijs, met het oog op het raadsadvies hierover (zie hierboven onder 2.2.1), en het gebruik van het Nederlands als wetenschapstaal en instructietaal in het hoger onderwijs, met het oog op een notitie hierover die de Raad in 2016 wil vaststellen. In 2016 zal op vraag van de Raad het nieuwe thema 'taal en werk' worden aangesneden (zie eveneens 2.2.1).

3 Taalinfrastructuur

3.1 Focus en doelen

De Taalunie kent drie overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalinfrastructuur:

1. volledige beschrijving van het Nederlands;
2. optimale benutting door doelgroepen en sectoren;
3. talige ondersteuning van doelgroepen en sectoren.

Spelling, uitspraak, woordenschat en grammatica vormen de basis van onze taal. Informatie en advies hierover maakt de Taalunie gratis digitaal beschikbaar. De Taalunie investeert in het nog beter toegankelijk maken van deze informatie. Dat doet ze bijvoorbeeld door in te zetten op taaladvies op maat voor jongeren, advies over begrijpelijke taal voor overheden en ondersteuning van het bedrijfsleven met technische termenlijsten. De Taalunie investeert ook in het samenbrengen van bronnen en basismaterialen ten behoeve van de wetenschap en diverse maatschappelijke sectoren. Zo kunnen taalbestanden worden ingezet voor toepassingen die werken met taal- en spraaktechnologie.

Geert Joris, algemeen secretaris van de Taalunie heeft het nieuwe Groene Boekje overhandigd aan Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs. Brussel, 12 oktober 2015.

3.2 Beschrijving van het Nederlands

Spelling

In 2015 verschenen een geactualiseerde Woordenlijst Nederlandse Taal en een nieuwe editie van het Groene Boekje. De eerste exemplaren van het nieuwe Groene Boekje werden op 13 oktober overhandigd aan de onderwijsministers van Nederland en Vlaanderen, mevrouw Bussemaker en mevrouw Crevits, respectievelijk voorzitter en lid van het Comité van Ministers van de Taalunie.

Tanneke Schoonheim, voorzitter van de Commissie Spelling, overhandigt het nieuwe Groene Boekje aan Jet Bussemaker, Nederlands minister van Onderwijs, cultuur en Wetenschap. Den Haag 12 oktober 2015.

Het Instituut voor Nederlandse Lexicologie (INL) heeft de nieuwe woordenlijst en het nieuwe Groene Boekje samengesteld. De nieuwe editie van het Groene Boekje wordt uitgegeven door Van Dale, die na een openbare aanbestedingsprocedure de gunning begin 2015 had verkregen.

De belangrijkste veranderingen zijn:

- De digitale en de papieren editie zijn niet langer identiek. De digitale versie (woordenlijst.org) bevat nu veel meer trefwoorden (187.000) dan de voorgaande versie, terwijl het aantal trefwoorden in het Groene Boekje juist is teruggebracht van

100.000 tot ca. 52.000 woorden. De trefwoorden in de papieren versie zijn geselecteerd op grond van de spellingproblemen die ze kunnen opleveren. Het nieuwe Groene Boekje is daardoor overzichtelijker dan zijn voorganger.

- De digitale versie is volledig vernieuwd, inhoudelijk en qua vormgeving en zoekmogelijkheden.
- Zowel in de papieren als de digitale versie zijn meer informaticategorieën opgenomen, zoals verkleinwoorden en werkwoordvervoeging, om de gebruikers nog beter te helpen bij het oplossen van spellingproblemen.
- Er is speciale aandacht voor Nederlandstalige woorden uit Suriname en het Caribische gebied. Voor Suriname is dankbaar gebruik gemaakt van de adviezen van een werkgroep spelling in Suriname.
- Dankzij een herziening van het Spellingbesluit kunnen nu sneller nieuwe woorden aan de lijst worden toegevoegd.

Woordenschat: van INL naar INT

Het Comité van Ministers heeft eind 2014 besloten dat het Instituut voor Nederlandse Lexicologie wordt omgevormd tot het Instituut voor de Nederlandse Taal (INT). Het INT zal diverse bronnen en basismaterialen voor het Nederlands gaan beheren en ter beschikking stellen, zoals woordenschat-, terminologie- en grammaticabestanden en materialen voor taal- en spraaktechnologie. Het Algemeen Secretariaat zal er als beleidsorganisatie naar blijven streven dat de bronnen en basismaterialen die door het INT als wetenschappelijk instituut worden onderhouden en aangeboden zo veel mogelijk worden benut door taalgebruikers en binnen diverse maatschappelijke sectoren. In 2015 zijn de nodige stappen gezet om het Instituut voor de Nederlandse Taal verder vorm te geven.

Grammaticaproject

Op 1 oktober 2015 ging het meerjarige project eANS van start, dat tot doel heeft de Algemene Nederlandse Spraakkunst (ANS) als digitaal raadpleegbare grammatica grondig te actualiseren voor een breed, niet-taalkundig geschoold publiek. Dat betreft zowel de inhoud als de digitale ontsluiting. Inhoudelijk dateert de huidige editie van 1997. Inmiddels zijn zowel de taal zelf als de wetenschappelijke inzichten in taal en de maatschappelijke opvattingen over taal veranderd. Die veranderingen worden nu meegenomen. De digitale versie van de ANS dateert uit het begin van deze eeuw. De technologische evolutie sindsdien biedt vele nieuwe mogelijkheden voor ontsluiting van informatie voor het grote publiek, maar ook op het gebied van doelmatig beheer en redactie.

Aan het project is een uitvoerige voorbereidende fase vooraf gegaan, waarbij een brede veldbevraging heeft plaatsgevonden, die in de zomer van 2015 uitmondde in een uitvoeringsakkoord tussen de Taalunie en vier wetenschappelijke instellingen, evenwichtig gespreid over Nederland en Vlaanderen: de Radboud Universiteit Nijmegen en de Universiteit Leiden aan Nederlandse zijde; de Universiteit Gent en de Katholieke Universiteit Leuven aan Vlaamse zijde.

Het project loopt tot begin 2019, maar de eerste resultaten worden al verwacht in de eerste helft van 2017.

Terminologie

In 2015 is de ontwikkeling van de TermBeheerder afgerond. De TermBeheerder is een omgeving waarin terminologie op efficiënte wijze beschreven, beheerd en ontsloten kan worden.

Verder vond ook nu weer een geslaagde TiNT-dag (Terminologie in het Nederlandse Taalgebied) plaats met als thema Nederlands in de Europese Unie: terminologische uitdagingen. De dag, georganiseerd als een TranslatingEurope Workshop, werd georganiseerd in samenwerking met het Directoraat-Generaal Vertaling van de Europese Commissie. De Nederlandstalige terminologie werd in een Europese context geplaatst en de TiNT-dag bleek een ontmoetingsplaats voor iedereen die zich met Nederlandse vaktalen bezighoudt.

Uitleenwoordenbank

In december 2015 is de Uitleenwoordenbank van het Meertens Instituut online gekomen. De databank, gebaseerd op het boek *Nederlandse woorden wereldwijd* van taalkundige Nicoline van der Sijs, bevat een overzicht van de ruim 18.000 Nederlandse woorden die aan bijna 140 talen zijn uitgeleend. Door middel van kaartjes krijgen gebruikers direct zicht op de verspreiding van de woorden. De Uitleenwoordenbank biedt allerlei zoekmogelijkheden. De woorden geven veel inzicht in de cultuurhistorische relaties tussen gebieden. De Taalunie maakte de online uitleenwoordenbank mede mogelijk.

Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren

De Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) is op 1 januari 2015 overgegaan naar de Koninklijke Bibliotheek (KB) in Den Haag. Via de website dbnl.org zijn de teksten gratis te raadplegen. De Taalunie is hoofdfinancier en maakt samen met de KB en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek (VEB) deel uit van de Vlaamse-Nederlandse commissie die het beleid uitzet. Dit beleid is er vooral op gericht de collectie represen-

tatiever te maken en de presentatie ervan te verbeteren. De komende drie jaar moet de collectie met circa 750.000 pagina's gedigitaliseerde tekst groeien. Een werkgroep 'content' geassisteerd door een pool van vijftien deskundigen uit het hele taalgebied adviseert over de inhoud. Het streven is om op 31 december 2017 de DBNL geïntegreerd te hebben in de infrastructuur van de KB. Dan zal de KB de website herbouwen naar de dan heersende stand van de techniek en de nieuwe gebruikerswensen. Het wordt dan bovendien technisch mogelijk de collectie óók via andere Vlaamse en Nederlandse kanalen aan te bieden aan het publiek.

3.3 Optimale benutting door doelgroepen en sectoren

De komende jaren wordt de eerste doelstelling van de afdeling Taalinfrastructuur, de volledige beschrijving van het Nederlands, hoofdzakelijk door het toekomstige Instituut voor de Nederlandse Taal ingevuld. Daarnaast zorgt het INT voor een toegankelijke ontsluiting van de bronnen en basismaterialen en voor een efficiënte dienstverlening aan klanten (mensen en organisaties). De Taalunie zorgt ervoor dat materialen en diensten optimaal worden benut en dat doelgroepen en sectoren op het gebied van taal worden ondersteund. De Taalunie gaat met sector- en veldorganisaties in gesprek over uitdagingen in hun domein en over de

vraag hoe het Nederlands kan bijdragen om die uitdagingen op te pakken en aan te gaan.

Taal in Bedrijf

Op 13 oktober vond in Brussel Taal in Bedrijf plaats met als onderwerp de vraag hoe taal- en spraaktechnologie gebruikt kan worden om maatschappelijke participatie te vergroten, met name voor mensen met communicatieve beperkingen, ouderen en leerders van het Nederlands. De bijeenkomst werd goed bezocht en zeer gewaardeerd. Het verslag is beschikbaar via <https://taalinbedrijf.ccreader.nl/>

Lab Taal en Toegang

Samen met Kennisland organiseerde de Taalunie een lab Taal en Toegang over de rol van taal- en spraaktechnologie in de levens van (aanstaande) senioren. Binnen het lab zijn eerst de leefwereld en behoeften van deze doelgroep in kaart gebracht.

Vervolgens heeft een interdisciplinaire groep van taal- en spraaktechnologen, ontwerpers en ouderen tijdens een workshopdag nagedacht over manieren waarop taal- en spraaktechnologie kan worden ingezet voor ouderen. De Taalunie neemt de ideeën en uitkomsten

van het lab mee in haar verdere beleidsontwikkeling, bijvoorbeeld voor het opstellen van een plan voor de benutting van taal- en spraaktechnologie door specifieke doelgroepen en sectoren.

Advies Simple Knowledge Organization System

De Taalunie leverde een bijdrage aan het expertonderzoek en de openbare consultatie die het Forum Standardisatie organiseerde voor het stimuleren van het gebruik van de open standaard 'Simple Knowledge Organization System' (SKOS) bij de Nederlandse overheid.

Semi-automatische redactionele controle

Op 24 september organiseerde de Taalunie voor uitgever, redacteurs, tekstschrijvers, taalbeheersers, taaltechnologen en softwareontwikkelaars een bijeenkomst om van gedachten te wisselen over copy-editing, het deels automatisch redigeren van teksten. Het Nederlands heeft nog geen kant-en-klare pakketten die breed inzetbaar zijn.

Vertegenwoordigers van universiteiten en bedrijven gaven presentaties over bestaande toepassingen en innovatieve technologische oplossingen. Tijdens een interactieve sessie werden specifieke behoeften bij uitgever en redacteurs gepeild. Daaruit bleek dat huidige toepassingen die al voor verschillende doeleinden zijn ontwikkeld, nuttig kunnen zijn om copy-editing efficiënter te laten verlopen. Een tweede constatering was dat de bestaande toepassingen gebaseerd zijn op technologie die al langer beschikbaar is, terwijl nieuwe ontwikkelingen die meer mogelijkheden bieden nog niet zijn geïmplementeerd. Tot slot was de conclusie dat er een gezamenlijke inspanning nodig is van overheid, industrie en kennisinstellingen om ervoor te zorgen dat nieuwe kennis en technologie sneller voor het Nederlands benut kunnen worden. De Taalunie gaat nu met de belanghebbenden een coherente visie ontwikkelen en partijen faciliteren. Dit krijgt in 2016 verder gestalte.

3.4 Talige ondersteuning doelgroepen en sectoren

Taaladvies

De Taalunie maakt taaladvies gratis digitaal toegankelijk. De - voorheen diverse - diensten voor taaladvies, de officiële spelling en de schrijfwijze van buitenlandse aardrijkskundige namen zullen in de nabije toekomst steeds meer geïntegreerd worden aangeboden. Daarnaast streeft de Taalunie meer naar taaladvies op maat aan verschillende doelgroepen. Op deze wijze zal ze beter inspelen op vragen en behoeftes van bijvoorbeeld de overheid, het bedrijfsleven en jongeren.

Begrijpelijke taal binnen de overheid

In 2015 heeft de Taalunie met het Nederlandse Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een terreinverkenning uitgevoerd naar de haalbaarheid van een duurzaam beleid rond begrijpelijke communicatie tussen overheid en burgers. Centraal in die verkenning stonden twee workshops, waarop de Taalunie, overheidsdiensten uit Nederland en Vlaanderen en wetenschappers van gedachten wisselden. De terreinverkenning werd afgesloten met een rapport aan BZK. De verkenning laat zien dat er vrij algemeen behoefte bestaat aan bundeling van krachten. Vanaf 2016 wordt met de uitvoering van de aanbevelingen begonnen. In de eerste plaats wordt het netwerk van deelnemende organisaties geconsolideerd en wordt een digitaal platform ondersteund. Ook wordt een communicatiestrategie uitgewerkt om het belang van begrijpelijke communicatie via pers en media uit te dragen.

Toelichting standaardtaal en geografische variatie

Het Taaladviesoverleg van de Taalunie heeft in het verslagjaar een toelichting geschreven over standaardtaal en geografische variatie, naar aanleiding van een discussie hierover eind 2014. De toelichting, te raadplegen via Taaladvies.net, legt uit wat begrippen als standaardtaal, Standaardnederlands en Algemeen (Beschaafd) Nederlands nu eigenlijk betekenen en hoe geografische taalvariëteiten zich verhouden tot de standaardtaal. Het Taaladviesoverleg loopt bewust niet op normvorming vooruit en registreert de normen zoals een voldoende grote meerderheid die aanvaardt.

De ministers van Onderwijs maken een selfie bij de presentatie van het nieuwe Groene Boekje, Den Haag en Brussel, 12 oktober 2015.

4 Taalgebruik

4.1 Focus en doelen

De Taalunie kent twee overkoepelende doelstellingen in de beleidsprioriteit Taalgebruik:

1. bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands;
2. promotie taal en talige cultuur.

De Taalunie beschikt over unieke kennis over het onderwijs Nederlands in alle vormen: aan kinderen en volwassenen, als eerste, tweede of vreemde taal, in het taalgebied en daarbuiten. Voor het onderwijs Nederlands wil de Taalunie als denktank fungeren met als doel bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs.

Voor het Nederlands als Vreemde Taal blijft de Taalunie een bijzondere rol spelen: ze is het belangrijkste loket voor dit veld. De Taalunie ondersteunt docenten in het buitenland met nascholing, aantrekkelijk onderwijsmateriaal en digitale leermiddelen en -omgevingen. Ook investeert ze in docentenplatforms en stimuleert ze uitwisseling van kennis en samenwerking. Tot slot heeft de Taalunie ook een belangrijke rol in het promoten van het taalgebied en de Nederlandse taal, binnen en buiten het taalgebied.

4.2 Bijdragen aan kwaliteitsvol onderwijs Nederlands

Denktank voor onderwijs Nederlands

In 2015 heeft de Taalunie, wat het onderwijs Nederlands binnen het taalgebied betreft, de eerste stappen gezet om een meer beleidsmatige rol te kunnen gaan spelen. Waar de Taalunie voorheen vaak zelf producten ontwikkelde en projecten opzette met het oog op versterking van met name het intermediaire veld, zal ze de komende jaren gaan fungeren als denktank en zich in eerste instantie richten op beleidsmakers. Vanuit deze rol wil de Taalunie haar betrokken overheden adviseren over kwaliteitsvol onderwijs Nederlands, zorgen en problemen die in het onderwijsveld leven signaleren en opiniërend optreden rondom actuele

thema's. Door zo te gaan werken, kan de Taalunie haar kennis en inzichten op het vlak van onderwijs Nederlands, en haar netwerk, beter ten dienste stellen van het overheidsbeleid rondom kwaliteitsvol onderwijs Nederlands. Ondersteunend voor de denktank zijn het digitale kenniscentrum, veldbevragingen, de kennis die voortkomt uit de partnerschappen die de Taalunie aangaat met structurele, Nederlands-Vlaamse onderwijsnetwerken en twee adviserende gremia met deskundigen op het gebied van onderwijs Nederlands als eerste en tweede taal. In 2015 werd de basis gelegd om de denktank op volle kracht te doen functioneren.

Discussiemiddag omgaan met taalvariatie

Naar aanleiding van de petitie Nederlands Vanzelf Sprekend, en een themadiscussie tijdens de bijeenkomst van het Platform Onderwijs Nederlands, organiseerde de Taalunie op 10 juni in Antwerpen een discussiemiddag over omgaan met taalnormen en -variatie in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs. Doel van de bijeenkomst was vragen van het veld te inventariseren en op basis daarvan te onderzoeken hoe de Taalunie hieraan aandacht kan besteden. De vervolgstappen zijn dat de Taalunie nu, in het kader van het kenniscentrum onderwijs, een kennisdossier gaat samenstellen op basis van wetenschappelijke en andere kwaliteitsvolle publicaties over omgaan met taalnormen en -variatie in het onderwijs.

Advies schrijfvaardigheid

Naar aanleiding van zorgen van onder andere de onderwijsinspecties van Nederland en Vlaanderen over het niveau van schrijfvaardigheid van leerlingen in het

basis- en voortgezet / secundair onderwijs, heeft de Taalunie in 2015 het advies *Schrijfonderwijs in de schijnwerpers* opgesteld. De hoofdlijn van het advies is om de kennis van leraren over effectief schrijfonderwijs te vergroten. Het rapport werd tijdens een minisymposium op 16 oktober gepresenteerd aan beleidsmakers en mensen uit de onderwijspraktijk. De Taalunie gaat een implementatieconferentie organiseren waar verschillende partijen met elkaar in gesprek gaan, en meer concrete afspraken maken over de aanbevelingen in het rapport.

Overkoepelend onderwijsadvies

Op verzoek van de Vlaamse en Nederlandse overheid, werkt de Taalunie op dit moment aan een overkoepelend advies over het Nederlands in het onderwijs in de 21ste eeuw. Dit advies moet aansluiten bij het beleid van de betrokken overheden en zal in het najaar van 2016 aan het Comité van Ministers worden aangeboden.

Onderwijs in het buitenland

Veel aandacht ging in 2015 uit naar de bezuinigingen die de Taalunie aankondigde op het onderwijs Nederlands in het buitenland. Zo wilde zij besparen op de loontoeslagen (suppleties) van moedertaaldocenten in landen waar de levensstandaard en de financieel-economische situatie sterk afwijken van die in Noordwest-Europa. Dit leidde tot veel verontwaardiging.

De Taalunie probeerde tijdens bijeenkomsten van docenten Nederlands als Vreemde Taal (NVT) uitleg te geven en won advies in bij diverse partijen. Uiteindelijk kon zij opnieuw (maar minder) budget reserveren voor de suppletierегeling. In overleg met de Internationale Vereniging voor Neerlandistiek (IVN) werd een nieuwe eenduidige regeling vastgesteld.

Ook op de zomercursussen in Nederland en Vlaanderen voor studenten Nederlands in het buitenland wilde de Taalunie besparen. In overleg met de IVN is een nieuw kader uitgewerkt en werd voor de ontwikkeling, organisatie en uitvoering van een nieuwe cursus met een beperkter budget een aanbesteding gedaan.

Op basis van de aanbesteding kreeg het Universitair Centrum voor Talenonderwijs van de Universiteit Gent de opdracht. Het ontwikkelt daarvoor in 2016 een nieuwe formule die aansluit op de behoeften van NVT-studenten, gebruikmaakt van digitale en interactieve leermiddelen en taal, cultuur en beroep stevig inbedt in de leerlijn. Aan de cursus kan een beperkter aantal studenten deelnemen dan voorheen, gezien de besparing op het budget.

Toetsing leerlingen grensgebieden

Op verzoek van de regionale onderwijsinspectie van Noord-Frankrijk heeft de Taalunie in het verleden de taak op zich genomen om leerlingen tussentijds extern te evalueren, op basis van toetsen en examens van het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT). Inmiddels zijn ook scholen uit Wallonië-Brussel en Duitsland bij deze toetsingen aangesloten. Door het Europees Referentiekader (ERK) als uitgangspunt te nemen, wordt de taalvaardigheid van leerlingen op het juiste niveau beoordeeld. Daarbij is het zinvol om docenten met het CNaVT kennis te laten maken, en met de toetsenbank. De toetsen en examens van het CNaVT zijn namelijk taakgericht en docenten zijn meer interactieve, communicatieve en taakgerichte werkvormen gaan gebruiken. Aantal afgenomen toetsen in 2015:

Duitsland	96
Wallonië-Brussel	387
Noord-Frankrijk	252

Europees Talenlabel voor ERK Nederlands

De website ERK Nederlands van de Taalunie heeft in 2015 in Nederland de derde prijs ontvangen in het kader van de uitreiking van het Europese Talenlabel.

Het talenlabel is een Europese prijs ter aanmoediging van innovatieve taalprojecten. ERK Nederlands verduidelijkt de niveau-omschrijvingen in het Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen (ERK) aan de hand van voorbeelden van taaltaken en prestaties van cursisten die het Nederlands als tweede of vreemde taal leren. De website is bedoeld ter inspiratie, motivatie en ondersteuning van docenten, opleiders, onderwijsbegeleiders, werkgevers en arbeidsbemiddelaars.

De website ERK Nederlands van de Taalunie ontvangt de derde prijs van het Europees Talenlabel. Utrecht, 6 november 2015.

4.3 Promotie taal en talige cultuur

Bloed en rozen

Op 30 november 2015 presenteerde Jacqueline Bel, hoofddocent Moderne Letterkunde aan de Vrije Universiteit in Amsterdam haar *Bloed en Rozen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur. 1900-1945*. Het boekwerk is onderdeel van het omvangrijke literatuurgeschiedenisproject van de Taalunie dat in 1997 begon en nu zijn voltooiing nadert. Er verschijnen, naar verwachting in het najaar van 2016, nog twee delen: over de achttiende-eeuwse literatuur in de zuidelijke Neder-

landen en een verantwoording van de hoofdredactie over de gehele reeks.

De literatuurgeschiedenis, die een voor de samenleving en literatuur zo cruciale periode beschrijft, kreeg lovende kritieken. Herman Brusselmans noemde haar bijvoorbeeld in *De Standaard* een fenomenale studie en *Volkskrant*-recensent Aleid Truijens vond *Bloed en rozen* een ruimhartige, onbekrompen brede literatuurgeschiedenis ('Dit is geen saai handboek'). Ze roemde ook de prettige, zelfverzekerde en heldere manier van schrijven: 'Jacqueline Bel vertelt een fonkelnieuw oud verhaal dat het verdient zó verteld te worden.'

Jacqueline Bel, hoofddocent Moderne Letterkunde aan de VU in Amsterdam, presenteert haar *Bloed en Rozen*, het omvangrijke zesde deel van de Taaluniereeks *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur*. Amsterdam, 30 november 2015.

Boekencampagnes

De Taalunie ondersteunt en stimuleert initiatieven om de Nederlandstalige cultuur te promoten. Immers: literatuur, lied- en cabarettteksten, films en toneelstukken zijn visitekaartjes voor het taalgebied en talige kunstenaars helpen mee aan de ontwikkeling van de taal. Binnen het taalgebied zet de Taalunie zich in voor grensoverschrijdende culturele samenwerking. Hierdoor krijgt de Nederlandstalige cultuur een groter bereik en wordt de volle potentie van de markt benut. En het verrijkt lezers en kijkers. De Boekenweek borduurde voort op de in 2012 ingezette samenwerking tussen de Nederlandse stichting Collectieve Propaganda voor het Nederlandse Boek (CPNB), het Vlaamse Boek.be en de Taalunie. Sinds 2014 heeft ook Vlaanderen een Boekenweek en in 2015 schreef de

Vlaming Dimitri Verhulst het Boekenweekgeschenk. Bovendien stimuleerde de Taalunie met *Vice Versa* auteurslezingen over en weer. Verder ondersteunde de Taalunie ook de Poëzieweek, die zowel in Nederland als in Vlaanderen plaatsvond, een samenwerking tussen verschillende Nederlandse en Vlaamse literaire organisaties.

De Inktaap voor Ilja Leonard Pfeijffer

De Inktaap is een literaire jongerenprijs. Zo'n 1500 scholieren uit Nederland, Vlaanderen, Suriname en Curaçao lezen en bespreken de bekroonde werken van de Gouden Boekenuil, de AKO Literatuurprijs, de Libris Literatuur Prijs en een Caribische nominatie. Vervolgens stemmen zij op het boek dat volgens hen De Inktaap zou moeten winnen. Zo stimuleert De Inktaap de uitwisseling tussen leerlingen, docenten en scholen in het Nederlandse taalgebied met betrekking tot Nederlandstalige literaire werken. In 2015 won Ilja Leonard Pfeijffer de prijs met zijn roman *La Superba*. De andere genomineerden waren: *Porto Marie* van Els Langenfeld, *Feest van het begin* van Joke van Leeuwen en *De republiek* van Joost de Vries.

Petra-E

Petra-E (e = education) is het Europees platform voor opleidingen literair vertalen. Nadat de Europese Commissie in 2014 dit platform een subsidie van een kleine 300.000 euro had toegekend, heeft de Taalunie samen met Universiteit Utrecht en Katholieke Universiteit Leuven een voortrekkersrol op zich genomen. Het doel van Petra-E is het opzetten van een internationaal netwerk van vertaalopleidingen. De vaak kleinschalige vertaalopleidingen kunnen veel profijt hebben van samenwerking. Een van de initiatieven van Petra-E is het ontwikkelen van een Europees referentiekader voor literair vertalers. Dit referentiekader beschrijft over welke kennis en vaardigheden een literair vertaler op verschillende niveaus beschikt. Het Expertisecentrum heeft voor Nederland en Vlaanderen al een *Leerlijn literair vertalen* ontwikkeld. Dit wordt binnen Petra-E uitgebouwd naar Europees niveau. Om dit te bewerkstelligen, vonden in 2015 diverse internationale bijeenkomsten plaats. Ook werd gewerkt aan een database met Europese vertaalopleidingen.

5 Communicatie

5.1 Focus en doelen

De afdeling Communicatie draagt bij aan de realisatie van de organisatiedoelstellingen. De focus ligt op reputatie (beeldvorming en waardering van de Taalunie) en positionering (het verkrijgen van de gewenste perceptie). De afdeling Communicatie profileert de Taalunie als dé beleidsorganisatie voor het Nederlands en voor de kansen die het Nederlands biedt. De aanpak is tweeledig:

- 1 enerzijds communicatie ter ondersteuning van de Taalunie als merk ofwel communicatie op organisatieniveau;
- 2 anderzijds communicatie over de bewijsvoering: wat doet de Taalunie voor het Nederlands in de vorm van beleid, producten en diensten, ofwel communicatie op afdelingsniveau.

De communicatie op organisatieniveau en afdelingsniveau hangen nauw met elkaar samen. De afdeling Communicatie staat ten dienste van het Algemeen Secretariaat en de overige organen van de Taalunie (Comité van Ministers, Interparlementaire Commissie, Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren). Ze ondersteunt de missie van de Taalunie en draagt deze uit. Zij doet dit door mensen, partners en organisaties te laten vertellen op welke wijze het Nederlands hen verder heeft gebracht. Via deze verhalen komen het Nederlands en de relevantie van de Taalunie tot leven.

5.2 Organisatiecommunicatie

De zin van de Taalunie

Om helder uit te dragen waar de Taalunie voor staat, is het belangrijk eerst intern één verhaal te hebben. De Taalunie zette voorheen vaak in op 'wat' ('wat doet de

Taalunie voor het Nederlands?') en in mindere mate ook op 'hoe' ('hoe doet ze dat?'). Het 'waarom' ('wat is het doel, wat wil de Taalunie bereiken, waar gelooft de Taalunie in?') werd soms echter over het hoofd gezien of was diffuus. Door scherper te stellen waarom de Taalunie doet wat ze doet, kan ze sterker aantonen wat haar uniek maakt. Daartoe heeft de Taalunie in 2014 een nieuw uit te dragen organisatie-identiteit vastgesteld.

Organisatiebrochure

In 2015 is de nieuwe organisatiebrochure van de Taalunie verschenen. In deze brochure staat in de eerste plaats de Nederlandse taal centraal. Aan de hand van artikelen, reportages, spelletjes en verhalen van bekende en onbekende Nederlanders, Vlamingen en Surinamers laat de Taalunie het Nederlands tot leven komen. Vervolgens wordt hieraan gekoppeld wat de Taalunie is en doet, waarbij de rol van de Taalunie als dé beleidsorganisatie van de Nederlandse taal en de maatschappelijke relevantie belangrijke uitgangspunten vormen. Op deze wijze is de brochure inspirerend om te lezen en krijgen lezers al lezend over taal mee wat de Taalunie is en doet.

Merkkompas

De medewerkers van de Taalunie hebben in 2015 een merkkompas ontvangen, dat hen helpt de vernieuwde Taalunie eenduidig en consistent te kunnen uitdragen. Deze handzame wegwijzer geeft in het kort het hele Taalunieverhaal weer: de visie, missie, kernwaarden en kwaliteiten. Kortom, waarom doet de Taalunie wat ze doet en wat is de aanpak om de doelen te bereiken? Het merkkompas gaat ook in op klantcontact. Medewerkers van de Taalunie staan 'de klant' van de Taalunie op een betrokken, meedenkende en klantvriendelijke wijze te woord, een houding die gestoeld is op de kernwaarden deskundig, verbindend en inspirerend.

Week van het Nederlands

In 2015 vond de eerste week van het Nederlands plaats, met als motto *Iedereen aan het woord*. Tijdens de Week kon elke organisatie vanuit haar eigen visie en doelstellingen activiteiten organiseren om het belang en de mogelijkheden van het Nederlands onder de aandacht te brengen.

Door deze bundeling van krachten wilde de Taalunie zichtbaar maken hoe sterk het Nederlands is. In 2015 werden op deze wijze negentig uiteenlopende activiteiten georganiseerd: van congressen tot boekpresentaties, van taalspelletjes tot debatten en workshops. Er was veel belangstelling voor de Week van het Nederlands. De partners die een activiteit organiseerden, waardeerden de week met een 7,2 op 10.

Taalunie:Bericht

Taalunie:Bericht is het digitale tijdschrift van de Taalunie. Het tijdschrift bevat onder meer taalreportages, interviews, columns, filmpjes en taaltips. Het algemene taalnieuws wordt vervlochten met specifieke berichten over activiteiten van de Taalunie, zodat voor de lezers zichtbaarder wordt wat de Taalunie doet voor het Nederlands. Ten opzichte van eind 2014 nam het aantal abonnees licht toe, terwijl het aantal bekeken pagina's fors toenam.

Online communicatie

De Taalunie beheert een groot aantal websites en enkele online communicatiekanalen. In bijlage 3 staan de bezoekcijfers van de belangrijkste op een rij.

Sociale media

De Taalunie maakt gebruik van Twitter om algemeen nieuws over de Taalunie en het Nederlands te verspreiden en om in te spelen op actuele ontwikkelingen. In 2015 heeft zij in totaal 592 tweets verzonden. Het aantal volgers nam toe van 4002 begin januari tot 5719 eind december 2015.

Interne communicatie

De interne communicatie van de Taalunie is gebaseerd op drie pijlers: medewerkers informeren, ze betrekken bij het vormgeven van de vernieuwde Taalunie en elkaar inspireren. En dus krijgt interne communicatie op verschillende manieren vorm binnen de Taalunie. De afdelingshoofden informeren hun medewerkers over alle belangrijke zaken als doelen, besluiten, activiteiten, relevant beleidsnieuws et cetera (lijncommunicatie). Daarnaast verstuurt de afdeling Communicatie eens per twee weken aan alle medewerkers een interne digitale nieuwsbrief met daarin alle actuele ontwikkelingen in en om de Taalunie en op het vlak van het Nederlands. Tot slot worden medewerkers regelmatig geïnformeerd over belangrijke zaken per e-mail en in organisatiebrede bijeenkomsten. In 2015 zijn er twee nieuwe overlegvormen geïntroduceerd: een bijpraatmoment (Keek op de Week) en een inspiratielunch, waarbij een externe gast zijn of haar visie geeft op een onderwerp dat van belang is voor de Taalunie.

5.3 Communicatie voor diensten, producten en beleid

De afdeling Communicatie ondersteunt en adviseert de inhoudelijke afdelingen Taalbeleid, Taalinstructuur en Taalgebruik op het vlak van communicatie van hun activiteiten. Eén communicatieadviseur binnen de afdeling is hiervoor het aanspreekpunt. Voorbeelden in 2015 waren de communicatie rond de Prijs der Nederlandse Letteren, het nieuwe Groene Boekje, het Taalcongres en de nieuwe huisstijl voor het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT).

Prijs der Nederlandse Letteren

Om de drie jaar kent het Comité van Ministers de Prijs der Nederlandse Letteren toe aan een auteur van een belangrijk, oorspronkelijk in het Nederlands geschreven oeuvre. In 2015 ontving de Nederlandse dichter, schrijver en columnist Remco Campert deze prijs. Op 8 oktober reikte koning Filip van België hem de prijs uit in het Koninklijk Paleis in Brussel. Kees van Kooten fungeerde als ceremoniemeester en diverse sprekers en artiesten spraken hun bewondering uit voor het werk van Remco Campert. Het juryrapport stelde dat Remco Campert lichtheid brengt in de Nederlandstalige literatuur. Het noemt Campert een groot stilist die verschillende generaties blijft aanspreken. 'Zijn thematische obsessies, zijn stilistische veelzijdigheid en zijn naar de vorm diverse oeuvre maken van Remco Campert een uitzonderlijk compleet schrijver.'

Koning Filip van België reikt de Prijs der Nederlandse Letteren uit aan Remco Campert. Brussel, 8 oktober 2015.

Bijlage 1

Samenstelling van de organen van de Taalunie in 2015

Comité van Ministers

- Jet Bussemaker, Nederlands minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (voorzitter)
- Sander Dekker, Nederlands staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
- Hilde Crevits, Vlaams minister van Onderwijs
- Ashwin Adhin, Surinaams minister van Onderwijs en Volksontwikkeling (tot augustus 2015); Robert Peneux, Surinaams minister van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (sinds augustus 2015) (waarnemend lid)

Interparlementaire Commissie

Vlaamse delegatie

- Wilfried Vandaele (N-VA), voorzitter
- Johan Verstreken (CD&V), vast lid van het Bureau
- Lionel Bajart (Open Vld)
- Bart Caron (Groen)
- Cathy Coudyser (N-VA)
- Jo De Ro (Open Vld)
- Yamila Idrissi (sp.a)
- Ward Kennes (CD&V)
- Kathleen Krekels (N-VA)
- Katia Segers (sp.a)
- Manuela Van Werde (N-VA)

Nederlandse delegatie

- Martin Bosma (PVV), vicevoorzitter
- Helmi Huijbregts-Schiedon (VVD), vast lid Bureau
- Harm Beertema (PVV) (tot 13 oktober 2015)
- Pieter Duisenberg (VVD)
- Roald van der Linde (PvdA)
- Pia Lokin-Sassen (CDA) (tot 13 oktober 2015)
- Paul van Meenen (D66)
- Karin Straus (VVD)
- Janny Vlietstra (PvdA) (tot 13 oktober 2015)
- Loes Ypma (PvdA) (tot 13 oktober 2015)
- Arda Gerkens (SP) (sinds 13 oktober 2015)
- Lutz Jacobi (PvdA) (sinds 13 oktober 2015)
- Marit Maij (sinds 13 oktober 2015)
- [2 vacatures]

Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren

- Reinhild Vandekerckhove (voorzitter)
- Kete Kervezee (vicevoorzitter)
- An De Moor (sinds december 2015)
- Eric Eljon
- Jane Fenoulhet
- Leo Lentz
- Frans Meijman
- Marco de Niet
- Ronald Soetaert
- Kris Van den Branden
- Bart Vandesompele (sinds december 2015)
- Margot Vanderstraeten (tot mei 2015)
- Lieteke van Vucht Tijssen (tot december 2015)

Bijlage 2

A. Balans per 31 december 2015

ACTIVA	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
Materiële vaste activa		
Hardware	14.516	7.315
Software	42.399	17.380
Inventaris	7.210	776
Motorvoertuigen	13.643	0
Inventaris Brussel	8.637	13.155
	<u>86.405</u>	<u>38.626</u>
Vorderingen		
Derden	193.721	269.734
Royalty's	62.519	34.578
Overige	311.419	304.445
	<u>567.659</u>	<u>608.757</u>
Betaalde voorschotten	<u>2.675</u>	<u>2.675</u>
Vooruitbetaalde bedragen	<u>90.771</u>	<u>173.858</u>
Liquide middelen	<u>3.861.185</u>	<u>4.580.482</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>4.608.695</u>	<u>5.404.398</u>

PASSIVA	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
Reserves		
Reserve ontslaguitkeringen	631.719	574.389
Reserve geormerkte bijdragen	167.651	0
Reserve Taalvaardigheid in het Hoger Onderwijs	30.000	0
Reserve Fonds Ontmoeting en Uitwisseling	15.000	0
Reserve Master Literair Vertalen	50.000	0
Reserve ANS	295.000	200.000
Reserve Woordenboek Vlaamse Dialecten	50.000	100.000
Reserve DBNL	200.000	300.000
Reserve Taalunie Investeringsfonds	122.704	150.000
Reserve taal- en spraaktechnologie samenw. Zuid-Afrika	122.878	151.682
Reserve activiteiten Zuid-Afrika	98.343	98.343
Reserve literatuurgeschiedenis	52.748	52.748
Reserve Stichting Literatuurgeschiedenis	2.689	956
Reserve Suriname / NTU-Paramaribo	34.579	31.787
Resultaat vorig boekjaar - reserve algemeen	16.241	108.568
Resultaat boekjaar	-382.182	-92.972
	<u>1.507.370</u>	<u>1.675.501</u>
Verplichtingen	<u>1.388.794</u>	<u>2.022.831</u>
Voorzieningen	<u>1.518.090</u>	<u>1.302.900</u>
Te betalen bedragen	<u>24.997</u>	<u>182.241</u>
Vooruit ontvangen bedragen	<u>169.444</u>	<u>220.925</u>
<hr/>		
<u>TOTAAL PASSIVA</u>	<u>4.608.695</u>	<u>5.404.398</u>
<hr/>		

B. Staat van baten en lasten 2015

BATEN	2015			2014
	werkelijk	herz. Begroting	% afwijking	werkelijk
Financiële bijdragen				
verdragsluitende partijen				
Ministerie OCW Nederland	6.259.596	6.259.596	0,00%	6.637.000
Ministerie OCW Nederland - geormerkt	2.191.890	807.512	171,44%	
Vlaamse overheid	3.130.000	3.130.000	0,00%	3.318.500
Vlaamse overheid - geormerkt	208.000	208.000	0,00%	pm
	<u>11.789.486</u>	<u>10.405.108</u>	<u>13.3%</u>	<u>9.955.500</u>
Optimalisatie van werking en organisatie (eenmalig)				
Ministerie OCW Nederland	0	0		1.086.500
Vlaamse overheid	0	0		184.000
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0,00%</u>	<u>1.270.500</u>
Royalty's	<u>61.072</u>	<u>60.000</u>	<u>1,79%</u>	<u>33.350</u>
Overige inkomsten				
Activiteiten	8.145	<		530.597
Derden	42.570	<		112.588
Diversen	22.246	<		58.347
	<u>72.961</u>	<u>140.000</u>	<u>-47,89%</u>	<u>701.532</u>
TOTAAL BATEN	<u>11.923.519</u>	<u>10.605.108</u>	<u>12,43%</u>	<u>11.960.882</u>

LASTEN

	2015			2014
	werkelijk	herz. Begroting	% afwijking	werkelijk
Personeelskosten				
Salarissen en sociale lasten	2.211.746			
Uitzendkrachten, inhuur en gedeta- cheerden	257.831			
Overige personeelskosten	102.316			
	<u>2.571.893</u>	<u>2.540.781</u>	<u>1,22%</u>	<u>2.461.133</u>
Materiële kosten	<u>433.293</u>	<u>316.000</u>	<u>37,12%</u>	<u>579.468</u>
Afdelingen				
Bedrijfsvoering	20.341	0	100%	0
Taalbeleid	244.051	306.000	-20,24%	213.097
Taalinfrastructuur	3.403.285	3.486.500	-2,39%	4.181.727
Taalgebruik	2.895.843	3.085.000	-6,13%	4.292.006
Communicatie	337.252	340.000	-0,81%	326.423
	<u>6.900.772</u>	<u>7.217.500</u>	<u>-4,39%</u>	<u>9.013.253</u>
Geormerkte uitgaven	<u>2.399.743</u>	<u>1.015.512</u>	<u>136,31%</u>	
RESULTAAT BOEKJAAR	-382.182	-484.685	-21,15%	-92.972
TOTAAL LASTEN	<u>11.923.519</u>	<u>10.605.108</u>	<u>-12,43%</u>	<u>11.960.882</u>

Bijlage 3

Bezoekcijfers websites

		2014	2015	%
Taalunie.org	Organisatiewebsite van de Taalunie, geeft organisatiegebonden informatie over de Taalunie			
	unieke bezoekers	75.896	85.508	12,66
	paginaweergaves	216.947	239.561	10,42
	gem. bezoekduur (sec.)	84	92	9,52
	pagina's/bezoek	2,40	2,31	-3,75
Taalunieversum.org	Algemene website van de Taalunie over het Nederlands; verzamelt gegevens over het Nederlands in verschillende domeinen (letteren, onderwijs, taalinfrastructuur, ...), afkomstig uit verschillende Taalunie-projecten			
	unieke bezoekers	471.504	488.012	3,50
	paginaweergaves	1.416.820	1.457.437	2,87
	gem. bezoekduur (sec.)	92	94	2,17
	pagina's/bezoek	2,27	2,25	-0,88
Taaladvies.net	Website met taaladviezen, voor een breed publiek van taalgebruikers (zowel professioneel als niet-professioneel)			
	unieke bezoekers	5.455.795	5.922.265	8,55
	paginaweergaves	11.034.773	11.986.027	8,62
	gem. bezoekduur (sec.)	51	49	-3,92
	pagina's/bezoek	1,41	1,37	-2,84
Woordenlijst.org	Website om de spelling van woorden gratis raad te plegen			
	unieke bezoekers	1.946.010	1.944.823	-0,06
	paginaweergaves	13.257.681	11.483.125	-13,39
	gem. bezoekduur (sec.)	174	155	-10,92
	pagina's/bezoek	2,75	2,48	-9,82
Week van het Nederlands	Themawebsite rond de Week van het Nederlands (vanaf 1-5)			
	unieke bezoekers		16.101	
	paginaweergaves		67.840	
	gem. bezoekduur (sec.)		153	
	pagina's/bezoek		3,07	

		2014	2015	%
Taalhelden	Website over het Nederlands, gericht op jongeren			
	unieke bezoekers	23.244	54.552	134,69
	paginaweergaves	136.041	122.008	-10,32
	gem. bezoekduur (sec.)	223	72	-67,71
	pagina's/bezoek	4,53	1,99	-56,07
Taalunie:Bericht	Online nieuwsbrief/tijdschrift van de Taalunie, gericht op een breed publiek van mensen die geïnteresseerd zijn in het Nederlands			
	unieke bezoekers	39.737	75.463	89,91
	paginaweergaves	151.100	241.149	59,60
	gem. bezoekduur (sec.)	163	172	5,52
	pagina's/bezoek	2,62	2,21	-15,65

Taalhelden en Taalunie:Bericht voor 2014 omgerekend naar heel jaar .

Colofon

Jaarverslag 2015 Iedereen aan het woord

Fotografie: Michel Groen, Chris van Houts, Koen Van de Moortele, Noortje Maes en Karel Donk

© 2016 Nederlandse Taalunie

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photocopy, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

